

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Географічний факультет

Кафедра географії України та регіоналістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан географічного факультету

Мирослав ЗАЯЧУК

“12” серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ВИКОРИСТАННЯ МІНЕРАЛЬНО-СИРОВИННИХ РЕСУРСІВ

вибіркова

Освітньо-професійна програма: Гідрометеорологія

Спеціальність: 103 Науки про Землю

Галузь знань: 10 Природничі науки

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Географічний факультет

Мова навчання: українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Використання мінерально-сировинних ресурсів» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Гідрометеорологія», спеціальності: 103 Науки про Землю, галузі знань: 10 Природничі науки, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 5 від “27” квітня 2022 р.).

Розробник: Косташук Володимир Іванович, доцент кафедри географії України та регіоналістики, кандидат географічних наук, доцент

Викладач: Косташук Володимир Іванович, доцент кафедри географії України та регіоналістики, кандидат географічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП «Гідрометеорологія»

Гарант ОП «Гідрометеорологія»

Микола ПАСІЧНИК

Затверджено на засіданні кафедри географії України та регіоналістики

Протокол № 13 від “09” серпня 2024 року

Завідувач кафедри

Іван КОСТАЩУК

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету

Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Голова навчально-методичної ради
географічного факультету

Наталя АНДРУСЯК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета навчальної дисципліни: Сформувати у студентів систематизовані знання та практичні навички щодо раціонального використання МСР на засадах сталого розвитку регіонів України.

Навчальна дисципліна «Використання мінерально-сировинних ресурсів (МСР)» розкриває актуальні проблеми планування та використання МСР на території регіонів України. Акцентується увага на ролі МСР в соціально-економічному розвитку регіонів. Значна увага приділяється вивченню нормативно-правових аспектів використання МСР в Україні. Важливе значення в процесі вивчення курсу мають вивчення головних напрямків використання МСР регіонів на засадах сталого соціально-економічного розвитку.

Завдання вивчення дисципліни

- З'ясувати геолого-географічну сутність мінерально-сировинних ресурсів (МСР) та їх роль в розвитку економіки;
- Дослідити особливості геологічної і тектонічної будови території як важливого чинника формування та використання МСР;
- Вивчити особливості класифікації МСР та нормативно-правове забезпечення їх використання;
- Проаналізувати особливості забезпечення регіонів України МСР та особливості їх використання;
- Обґрунтувати особливості використання МСР на засадах сталого розвитку.

Пререквізити: фізика, основи геохімії та гідрохімії; загальна гідрологія і методи гідрометеорологічних вимірювань.

Результати навчання:

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути такі **загальні та фахові компетентності**, як:

ЗК 03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Прагнення до збереження природного навколишнього середовища.

ФК 01. Знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему.

ФК 02. Здатність застосовувати базові знання фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні Землі та її

ФК 05. Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер.

ФК 13. Здатність проводити статистичну обробку даних спостережень за станом довкілля, володіти сучасними методами оцінювання і прогнозування стану гідрометеорологічних об'єктів довкілля.

ФК 14. Здатність виявляти і досліджувати антропогенні зміни у гідрометеорологічних процесах, об'єктах у польових та лабораторних умовах, документувати дані, звітувати про результати.

Програмні результати навчання:

ПРН 01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю.

ПРН 06. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад Землі як планетарної системи та її геосфер.

ПРН 12. Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи в науках про Землю відповідно до спеціалізації.

ПРН 13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

Знати: особливості формування МСР та їх вплив на гідросферу; особливості геологічної та тектонічної будови України; поширення основних видів МСР на території України та особливості їх використання для потреб господарства на засадах сталого розвитку.

Вміти: визначати вплив геологічної і тектонічної структури території на формування МСР та розвиток гідрологічних процесів; обґрунтовувати основні напрямки використання МСР в господарстві на засадах сталого розвитку.

Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	I	2	4	120	30	30	-	-	60	-	Залік

Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми навчальних елементів	МОДУЛЬ 1. СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНА СУТНІСТЬ МСР											
НЕ 1.1. Тема 1. Роль МСР в розвитку економіки	12	2	4	-	-	6						

регіонів.												
НЕ 1.2 Тема 2. Геологічна і тектонічна будова регіону як чинник формування МСР.	10	4	-	-	-	6						
НЕ 1.3 Тема 3. Особливості геолого-тектонічної будови України.	18	4	8	-	-	6						
НЕ 1.4 Тема 4. Класифікація МСР.	8	2	-	-	-	6						
НЕ 1.5 Тема 6. Нормативно-правове регулювання використання МСР в Україні та світі.	10	2	2	-	-	6						
Разом за 3М1	58	14	14	-	-	30						
Теми лекційних занять	МОДУЛЬ 2. ВИКОРИСТАННЯ МСР											
НЕ 2.1 Тема 1. Забезпеченість регіонів України МСР	12	2	4	-	-	6						
НЕ 2.2 Тема 2. Паливно-енергетичні ресурси України та особливості їх використання.	14	4	4	-	-	6						
НЕ 2.3 Тема 3. Рудні ресурси України та	14	4	4	-	-	6						

особливості їх використання												
НЕ 2.4 Тема 4. Нерудні ресурси України та особливості їх використання.	14	4	4	-	-	6						
НЕ 2.5 Використання МСР на умовах сталого розвитку.	8	2	-	-	-	6						
Разом за ЗМ 2	62	16	16	-	-	30						
Усього годин	120	30	30	-	-	60						

Тематика практичних занять

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1	Роль МСР в розвитку економіки регіону	4
2	Тектонічна будова України	4
3	Геологічна будова України та її вплив на формування МСР	4
4	Нормативно-правове забезпечення процесів використання МСР в Україні	2
5	Забезпеченість регіонів України МСР.	4
6.	Забезпеченість України паливно-енергетичним ресурсами та їх використання.	4
7.	Забезпеченість України рудними ресурсами та їх використання.	4
8.	Забезпеченість України нерудними ресурсами та їх використання.	4

Самостійна робота студента

№	Назва теми (форма контролю)	Кількість годин
1	Розкрийте роль МСР в економічному розвитку Чернівецької області	4

	<i>Форма контролю – конспект, тестування.</i>	
2	Історія геологічного розвитку України, як основа формування МСР. <i>Форма контролю – конспект, тестування.</i>	4
3	Вплив геологічних умов території на формування МСР. <i>Форма контролю – конспект, тестування</i>	4
4	Роль класифікації МСР у їх ефективному використанні. <i>Форма контролю – конспект, тестування</i>	4
5	Роль територіальних громад у використанні МСР. <i>Форма контролю – конспект, тестування</i>	4
6	Поняття забезпеченості МСР як основний критерій формування мінерально-сировинного комплексу регіону. <i>Форма контролю – конспект, тестування</i>	4
7	Актуальні проблеми використання паливно-енергетичних ресурсів в Україні. <i>Форма контролю – конспект, тестування</i>	8
8	Актуальні проблеми використання руд кольорових металів в Україні... <i>Форма контролю – конспект, тестування</i>	6
9	Актуальні проблеми використання нерудних ресурсів в Україні.. <i>Форма контролю – конспект, тестування</i>	6
10	Необхідність дотримання принципів сталого розвитку при використанні МСР.. <i>Форма контролю – конспект, тестування</i>	6

3.4. Індивідуальні завдання

№	Назва теми/ кількість балів/форма контролю	Кількість годин
1	Роль МСР в розвитку економіки на сучасному етапі розвитку продуктивних сил; / 10 балів / усна доповідь	5
2	Геологічна історія розвитку території України в Архейську геологічну еру та формування МСР; / 10 балів / усна доповідь	5
4	Геологічна історія розвитку території України в Протерозойську геологічну еру та формування МСР; / 10 балів / усна доповідь	5
5	Геологічна історія розвитку території України в Палеозойську геологічну еру та формування МСР; / 10 балів / усна доповідь	5
6	Геологічна історія розвитку території України в Мезозойську геологічну еру та формування МСР; / 10 балів / усна доповідь	5
7	Геологічна історія розвитку території України в Кайнозойську геологічну еру та формування МСР; / 10 балів / усна доповідь	5
8	Вплив геолого-тектонічних умов регіону України (на вибір студента) на	5

	формування МСР; / 10 балів / усна доповідь	
9	Порівняння підходів щодо класифікації МСР в Україні та країнах ЄС; / 10 балів / усна доповідь	5
10	Порівняння підходів щодо класифікації МСР в Україні та США; / 10 балів / усна доповідь	5
11	Повноваження Верховної Ради України в сфері використання МСР; / 10 балів / усна доповідь	5
12	Повноваження Кабінету Міністрів України в сфері використання МСР; / 10 балів / усна доповідь	5
13	Повноваження місцевих органів влади України в сфері використання МСР; / 10 балів / усна доповідь	5
14	Різноманітність МСР України/ 10 балів / усна доповідь	5
15	Актуальні проблеми використання вугілля в Україні. / 10 балів / усна доповідь	5
16	Актуальні проблеми використання нафти і природного газу в Україні. / 10 балів / усна доповідь	5
17	Актуальні проблеми використання горючих сланців в Україні та перспективи їх вирішення. / 10 балів / усна доповідь	5
18	Актуальні проблеми використання залізних руд в Україні та перспективи їх вирішення. / 10 балів / усна доповідь	5
19	Актуальні проблеми використання марганцевих руд в Україні та перспективи їх вирішення. / 10 балів / усна доповідь	5
20	Актуальні проблеми використання титанових в Україні та перспективи їх вирішення. / 10 балів / усна доповідь	5
21	Актуальні проблеми використання каолінів в Україні та перспективи їх вирішення. / 10 балів / усна доповідь	5
22	Актуальні проблеми використання фосфоритів в Україні та перспективи їх вирішення. / 10 балів / усна доповідь	5
23	Необхідність врахування принципів сталого розвитку при використанні МСР України. / 10 балів / усна доповідь	5

Студент, за час вивчення курсу, **може** виконати **одне** ІНДЗ. Даний вид навчально-наукової роботи оформляється у вигляді реферативної доповіді яка має розкривати тему дослідження та бути оформлена відповідно до вимог.

Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни

Види та форми контролю. Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування,

есе, реферат, творча робота, практична робота) відповідь студента. Формою підсумкового контролю є залік.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Засоби оцінювання. Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є: контрольні модульні роботи з використанням стандартизованих тестів та вправ на логічне мислення; проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.); розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Перелік питань для самоконтролю й контролю навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни.

1. Розкрийте роль МСР в розвитку промисловості.
2. Проаналізуйте вплив забезпеченості території на формування її економічної спеціалізації;
3. Охарактеризуйте основні завдання курсу «Використання МСР».
4. Геологічний час та геохронологічна таблиця.
5. Проаналізуйте особливості тектонічної будови України та її вплив на формування МСР.
6. Розкрийте геолого-тектонічні особливості Українського кристалічного щита та формування МСР;
7. Розкрийте геолого-тектонічні особливості Донецької складчастої споруди та формування МСР;
8. Розкрийте геолого-тектонічні особливості Донецько-Дніпровського тектонічного прогину та формування МСР
9. Охарактеризуйте геолого-тектонічні особливості Причорноморського тектонічного прогину та формування МСР;
10. Розкрийте геолого-тектонічні особливості Волино-Подільської плити та формування МСР;
11. Проаналізуйте геолого-тектонічні особливості Українських Карпат та формування МСР;
12. Розкрийте геолого-тектонічні особливості Кримських гір та формування МСР
13. Охарактеризуйте особливості геологічного розвитку території України в архейську еру та формування МСР;
14. Охарактеризуйте особливості геологічного розвитку території України в протерозойську еру та формування МСР;
15. Охарактеризуйте особливості геологічного розвитку території України в палеозойську еру та формування МСР;
16. Охарактеризуйте особливості геологічного розвитку території України в мезозойську еру та формування МСР;
17. Охарактеризуйте особливості геологічного розвитку території України в кайнозойську еру та формування МСР;
18. Розкрийте основні підходи щодо класифікації МСР;
19. Проаналізуйте класифікацію МСР за рівнем вивченості;
20. Охарактеризуйте особливості класифікації МСР за призначенням;
21. Розкрийте повноваження Верховної Ради України в сфері використання МСР;
22. Розкрийте повноваження Президента України в сфері використання МСР;
23. Розкрийте повноваження Кабінету міністрів України в сфері використання МСР;

24. Розкрийте повноваження місцевих органів влади України в сфері використання МСР;
25. Проаналізуйте основні підходи щодо оцінки забезпеченості регіонів України МСР;
26. Охарактеризуйте регіональні особливості забезпечення МСР України;
27. Проаналізуйте регіональні відмінності України у забезпеченості МСР та їх вплив на розвиток господарства.
28. Проаналізуйте особливості забезпеченості України паливно-енергетичними ресурсами.
29. Розкрийте основні напрямки використання паливно-енергетичних ресурсів в Україні.
30. Охарактеризуйте територіальні відмінності України в забезпеченості паливно-енергетичними ресурсами та їх вплив на розвиток економіки.
31. Розкрийте актуальні проблеми використання паливно-енергетичних ресурсів в Україні.
32. Обґрунтуйте перспективні напрямки використання паливно-енергетичних ресурсів України.
33. Проаналізуйте особливості забезпеченості України рудними ресурсами.
34. Розкрийте основні напрямки використання рудних ресурсів в Україні.
35. Охарактеризуйте територіальні відмінності України в забезпеченості рудними ресурсами та їх вплив на розвиток економіки.
36. Розкрийте актуальні проблеми використання рудних ресурсів в Україні.
37. Обґрунтуйте перспективні напрямки використання рудних ресурсів України.
38. Проаналізуйте особливості забезпеченості України нерудними ресурсами.
39. Розкрийте основні напрямки використання нерудних ресурсів в Україні.
40. Охарактеризуйте територіальні відмінності України в забезпеченості нерудними ресурсами та їх вплив на розвиток економіки.
41. Розкрийте актуальні проблеми використання нерудних ресурсів в Україні.
42. Обґрунтуйте перспективні напрямки використання нерудних ресурсів України.
43. Розкрийте суспільно-географічну сутність сталого розвитку.
44. Проаналізуйте основні принципи сталого розвитку.
45. Доведіть необхідність врахування принципів сталого розвитку при використанні МСР.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами поточного контролю

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів при виконанні практичних робіт з дисципліни

<i>Кількість балів</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
4	Ставиться у випадку, коли студент вільно володіє методикою виконання практичної роботи. Ґрунтовно складає визначення та сутність основних понять, термінів. Наводить приклади та може обґрунтувати сутність отриманих результатів та їх вплив на стратегічне планування розвитку регіону. Доповнює та уточнює відповіді інших студентів
3	Студент самостійно трансформує визначення основних понять, термінів, які використовуються при виконанні практичної роботи. Володіє в загальних рисах методикою виконання практичної роботи, однак допускає окремі помилки і неточності. За допомогою викладача або ж інших студентів може обґрунтувати сутність отриманих

	результатів та їх вплив на розвиток стратегічного планування.
2	Практична робота виконана але студент недостатньо володіє термінологією та методологією виконання практичної роботи. При розкритті спеціальних питань, термінів не може конкретизувати відповідь наведенням прикладів. Не може самостійно розкрити сутність отриманих результатів та їх вплив на стратегічне планування.
1	Студент виконав практичну роботу але не володіє матеріалом, не розуміє теоретичних і практичних питань, допускає грубі помилки, не орієнтується в сутності отриманих результатів.

Індивідуальна траєкторія здобувача вищої освіти у процесі вивченні навчальної дисципліни – участь у неформальній/інформальній освіті

Якщо здобувач освіти отримав знання окрім формальної освіти у неформальній/інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно положення «Про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» та рішення кафедри (на основі аргументування викладача, що тематика семінарів, вебінарів, воркшопів, тренінгів, у яких взяв участь студент підтверджується сертифікатом, програмою, а також відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю тощо).

Критерії оцінювання результатів навчання (з навчальної дисципліни) на підсумковому контролі

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30; 2 модуль – 30 балів.

Студент, який набрав протягом нормативного терміну вивчення дисципліни 60 балів та виконав навантаження за всіма кредитами, має можливість не складати залік і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку або складати залік з метою підвищення свого рейтингу за даною навчальною дисципліною. Якщо студент набрав менше 30 балів, він не допускається до складання заліку.

Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну, з якої складається екзамен, виводиться із суми балів поточного контролю за модулями (до 60 балів) та модуля-контролю (заліку) – до 40 балів. Якщо студент за власною ініціативою чи бажанням, крім обов'язкових видів контролю (60 балів), виконує додаткові види роботи – ІНДЗ (фіксовані виступи, реферати, статті, участь в олімпіадах, наукових конференціях тощо), може отримати додатково 20 балів, які також підсумовуються до підсумкової оцінки.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів при складанні заліку з дисципліни

<i>I-II питання (по 15 балів)</i>	<i>III питання 10 балів</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
13-15	9-10	Ставиться у випадку, коли студент вільно володіє програмним матеріалом курсу в повному обсязі. Ґрунтовно складає

		визначення та сутність основних понять, термінів. Залучає до відповіді власний досвід, що набутий у процесі науково-дослідницької діяльності. Знає наукові здобутки вчених України та світу. Самостійно розкриває основні терміни та поняття, їх зміст, функції при дослідженні окремих аспектів стратегічного просторового планування. Володіє основними методами та вміє їх використовувати з метою вивчення актуальних проблем стратегічного планування.
10-12	7-8	Студент самостійно трансформує визначення основних понять, термінів, які використовуються при вивченні дисципліни, розкриває їх суть, значення, але в межах навчальних посібників. Студент допускає окремі помилки і неточності, які не впливають на загальний характер відповіді. Програмний матеріал знає добре, відповідь є послідовною.
7-9	5-6	Знання студента завчені з підручника чи навчального посібника, висвітлює їх за допомогою конспекту чи викладача. Недостатньо володіє термінологією. Студент відповідає на поставлене запитання не повністю, при розкритті спеціальних питань, термінів не може конкретизувати відповідь наведенням прикладів. Допускає значні помилки. Володіє мінімальними знаннями.
4-6	3-4	Студент не володіє матеріалом, не розуміє теоретичних і практичних питань, допускає грубі помилки, не орієнтується в предметі. Може перерахувати основні терміни і поняття курсу.
1-3	1-2	Студент не орієнтується в предметі, допускає грубі помилки та не може в повній мірі розкрити сутність основних термінів та понять.

Критерії підсумкового оцінювання з дисципліни

<i>Оцінювання в системі <u>ECTS</u></i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>	<i>Рейтингова оцінка з дисципліни</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
А	Відмінно	90-100	Ставиться у випадку, коли студент вільно володіє програмним матеріалом курсу в повному обсязі. Ґрунтовно складає визначення та сутність основних понять, термінів з курсу. Залучає до відповіді власний досвід, що набутий у процесі науково-дослідницької діяльності. Знає наукові здобутки вчених України та світу. Виконав і успішно здав всі практичні роботи.

В	Добре	80-89	Студент самостійно трансформує визначення основних понять, термінів, які використовуються при вивченні дисципліни, розкриває їх суть, значення, але в межах навчальних посібників. Володіє методикою та розкриває основні принципи стратегічного планування. Оцінка „добре” відрізняється від оцінки “відмінно” тим, що студент допускає окремі помилки і неточності, які не впливають на загальний характер відповіді. Програмний матеріал знає добре, відповідь є послідовною. Студентом здані всі практичні роботи.
С	Добре	70-89	Відрізняється від „В” тим, що студент допускає більше неточностей у відповіді, потребує додаткових питань для уточнення тих чи інших питань. Здано не менше 75 % від всіх практичних робіт.
Д	Задовільно	60-69	Знання студента завчені з підручника чи навчального посібника, висвітлює їх за допомогою конспекту чи викладача. Недостатньо володіє термінологією та методами планування. Студент відповідає на поставлене запитання не повністю, при розкритті спеціальних питань, термінів не може конкретизувати відповідь наведенням прикладів. Допускає значні помилки. Володіє мінімальними знаннями. Виконав більшу частину практичних робіт.
Е	Задовільно	50-59	Відрізняється від оцінки „ D” тим що студент допускає більш суттєві помилки під час відповіді. На більшу частину питань відповідає завченими з підручника фразами, потребує уточнених питань. Виконав не менше ½ практичних робіт
FX	Незадовільно	35-49	Студент не володіє матеріалом, не розуміє теоретичних і практичних питань, допускає грубі помилки, не орієнтується в предметі, виконав менше 50% практичних робіт, потребує подальшої роботи над засвоєнням основних положень предмету.
F		1-34	Студент не орієнтується в предметі, не виконав жодної практичної роботи, потребує подальшої роботи над засвоєнням основних положень предмету.

Відповідно до вимог Болонської угоди проводиться місцева (національна) шкала визначення оцінок і шкала ECTS. Для їх порівняння використовується така таблиця:

<i>Рейтингова оцінка з дисципліни</i>	<i>Оцінювання в системі ECTS</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>	<i>Залік за національною шкалою</i>
90-100	A	5 (відмінно)	Зараховано
80-89	B	4 (добре)	
70-79	C	4 (добре)	
60-69	D	3 (задовільно)	
50-59	E	3 (задовільно)	
35-49	FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання	Не зараховано
1-34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом	

Для здійснення контролю знань студентів викладач заповнює журнал, де вказуються оцінки за кожний навчальний елемент. Журнал зберігається у викладача. За модулями заповнюються відомості рубіжного контролю, які подаються і зберігаються на кафедрі.

Методи та освітні технології навчання.

При викладанні використовуються наступні освітні технології: Технологія ситуаційного навчання; Технології навчання у співробітництві; Інформаційні технології.

Під час вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання: словесні методи - розповідь-пояснення, бесіда, лекція; наочні методи - ілюстрація, демонстрація; практичні методи: практичні роботи, твори, реферати здобувачів освіти; проблемної ситуації; репродуктивні методи; творчі, проблемно-пошукові методи.

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладача і студента) під час вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть оригінальним дослідженням чи міркуванням й об'єктивно оцінені викладачем (або інше ваше бачення). Основою для дотримання принципів академічної доброчесності в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича є Закони України а також «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»; «Правила академічної доброчесності Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»; «Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича». Детальніше із зазначеними нормативно-правовими документами можна ознайомитись за посиланням: <https://www.chnu.edu.ua/universytet/vazhlyvo/akademichna-dobrochesnist/>

Рекомендована література

Фахова (основна)

1. Галецький Л. С. Атлас «Геологія і корисні копалини України» / Галецький Л. С., Чернієнко Н. М., Брагін Ю. М. [та ін.] ; під ред. Л. С. Галецького. — Київ : УЦПТ «Геос-XXI століття», 2001. — 168 с.

2. Кілінська К.Й., Костащук В.І. Мінерально-сировинні ресурси: сучасний стан та перспективи використання: монографія / Клавдія Кілінська, Володимир Костащук.

Чернівці: Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 184 с.

3. Неметалічні корисні копалини України: Підручник /В. А. Михайлов, Г. Ф. Виноградов, М. В. Курило, Л. С. Михайлова, В. В. Шунько та ін. Київ. — 2007. — 507 с.

4. Мінеральні ресурси України : Щорічник / С.І. Примушко ; В.Ф. Величко. — ДНВП «Геоінформ України». — Київ, 2021. — 270 с.

5. Мінеральні ресурси України : Щорічник / С.І. Примушко ; В.С. Лабузна ; В.Ф. Величко. — ДНВП «Геоінформ України». — Київ, 2018. — 270 с.

6. Mineral commodity summaries 2019. Reston : U.S. Geological Survey, 2019. 204 p.

Допоміжна

1. Бесіда М.І. Екологічна оцінка геологічного середовища основних гірничопромислових районів України / М.І. Бесіда // Інф. бюл. про стан геол. середовища України у 1997 р. – К., 2000. – Вип.16. – С. 113–122.

2. Бурка Й.А. Мінерально-сировинна база промисловості будівельних матеріалів України / Й.А. Бурка, В.Й. Бурка // Проблеми раціонального використання, охорони і відтворення природно-ресурсного потенціалу України: друга всеукраїнська науково-методична конференція: тези доповідей. – Чернівці, 2000. – С. 92–95.

3. Косташук В.І. Сучасні аспекти процесу використання мінерально-сировинних ресурсів у Чернівецькій області / В.І. Косташук // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Вип. 104: Географія. – Чернівці: ЧНУ, 2001. – С.105-111.

4. Косташук В.І. Мінерально-сировинні ресурси Чернівецької області та стан їх використання (на прикладі будівельних матеріалів) / В.І. Косташук // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Вип. 120: Географія. – Чернівці: ЧНУ, 2001. – С. 90-95.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80#Text>
2. https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/253/1023_%D0%9A%D1%96%D0%BB%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%9A%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%89%D1%83%D0%BA_%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%20%D0%9C%D0%A1%D0%A0%20%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%BA%D1%83.pdf?sequence=1&isAllowed=y
3. https://www.researchgate.net/publication/355486458_Mineralno-sirovinni_resursi_pidrozdil_monografii
4. <https://elibrary.kdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/5519>